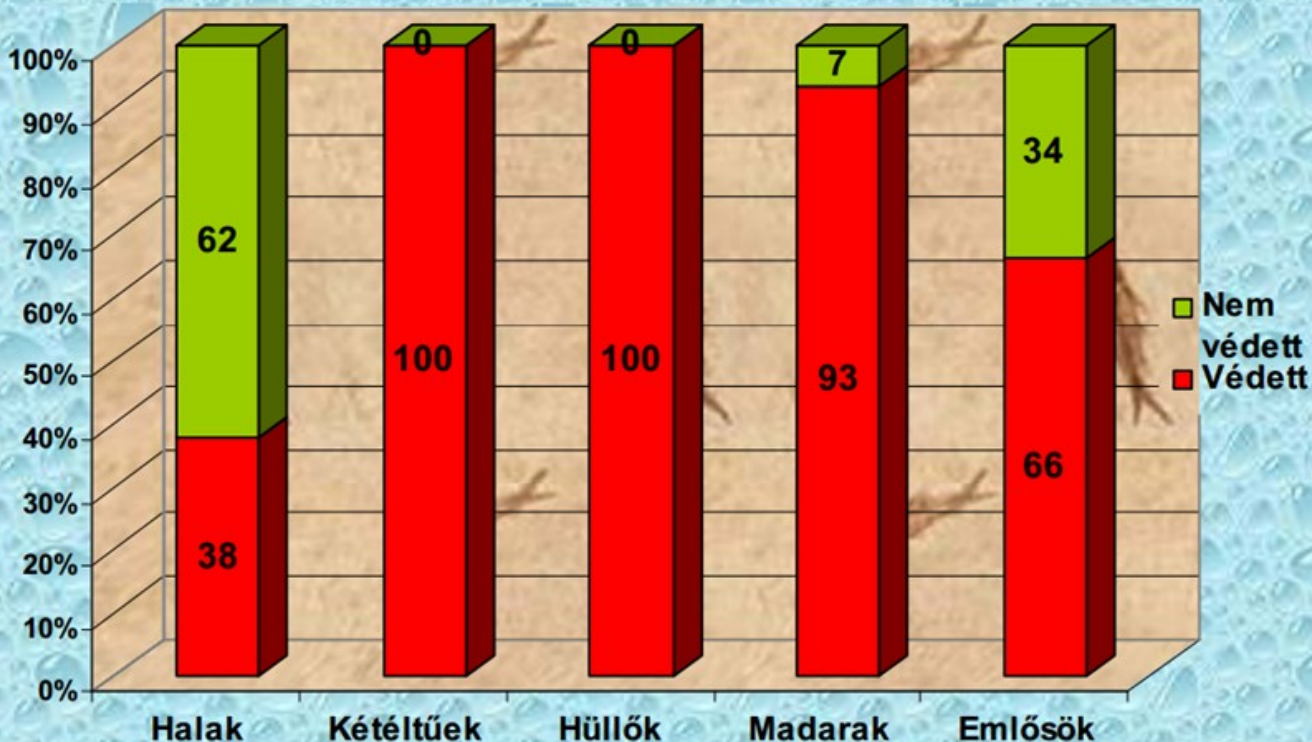

Védett halaink

A hazai gerincesek védettsége

8. A halászat és a horgászat rendje alcímhez

133/2013. (XII. 29.) VM rendelet

a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról
(A jogszabály mai napon (2021.03.11.) hatályos állapota.)

28. § (1) A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló miniszteri rendeletben szereplő halfajok, körszájúak és más hasznos víziállatok nem foghatóak. E fajokra és a velük végzett tevékenységekre a természet védelmére vonatkozó jogszabályok előírásait kell alkalmazni.

A halgazdálkodási vízterületeken fogható és az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó, nem fogható őshonos halfajok felsorolását, valamint a vizeinkben rendszeresen előforduló idegenhonos halfajok jegyzékét a 8. melléklet tartalmazza

(2).

A mérettilalom annak esélyét biztosítja, hogy élete során legalább egyszer minden halegyed eredményesen szaporodhasson. Ezért csak a már kifejlett, ivarérett egyedek foghatók. Fogási tilalom alá tartozó vagy jogszabályban, illetve hatósági határozatban megjelölt fogási méretnél kisebb hal vagy más víziállat fogása esetén a halat, illetve a víziállatot a vízbe kíméletesen vissza kell helyezni.

magyar név	kifogható halak mérettatománya	naponta kifogható darabszám
csuka	legalább 40 cm	3 db
balin	legalább 40 cm	3 db
fogassüllő	legalább 30 cm	3 db
kőszüllő	legalább 25 cm	3 db
garda	legalább 20 cm	
domolykó	legalább 25 cm	
jászkeszeg	legalább 20 cm	
szilvaorrú keszeg	legalább 20 cm	
paduc	legalább 20 cm	
márna	legalább 40 cm	3 db
ponty	legalább 30 cm	3 db
compó	legalább 25 cm	3 db
harcsa	legalább 60 cm, fajlagos tilalmi időszakban legalább 100 cm	3 db
sebes pisztráng	legalább 22 cm	3 db
menyhal	legalább 25 cm	3 db

A naponta kifogható darabszámmal is védett halfajokból éves területi engedéllyel évente összesen legfeljebb 100 db fogható ki.

fajlagos tilalom azt a naptári időszakot jelenti, amelynek tartama alatt – az időszak általában az adott faj szaporodási időszakát jelentik – az eredményes szaporodás érdekében tilos az adott faj példányainak fogása.

magyar név	fajlagos tilalmi időszak
csuka	II. 1. - III. 31.
balin	III. 1. - IV. 30.
sügér	III. 1. - IV. 30.
fogassüllő	III. 1. - IV. 30.
kőszüllő	II. 1. - VI. 30.
garda	IV. 15. - V. 31.
domolykó	IV. 15. - V. 31.
jászkeszeg	IV. 15. - V. 31.
szilvaorrú keszeg	IV. 15. - V. 31.
paduc	IV. 15. - V. 31.
márna	IV. 15. - V. 31.
ponty	V. 2. - V. 31.
compó	V. 2. - V. 31.
harcsa	V. 2. - VI. 15.
sebes pisztráng	X. 1. - II. 31.
menyhal	-

(3) * Fajlagos tilalmi idő, illetve méret- vagy mennyiségi korlátozás alól felmentést - a Hhvtv. 8. § (1) és (2) bekezdés szerint történő állománymentés és a mesterséges körülmények közötti szaporítási célból fogott halak halgazdálkodási hatóság engedélyével végzett telepítésének kivételével - a halgazdálkodási hatóság a területegységre nagyobb mennyiségben rendszeresen telepített halfajokra vonatkozóan engedélyezhet, ha a halgazdálkodásra jogosult a halgazdálkodási tervben foglalt előírásoknak maradéktalanul eleget tesz, továbbá a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen az adott halfaj rendszeres szaporulata nem észlelhető.

Védett halaink

Biodiverzitás megőrzése

Hazai törvényi szabályozás (2002, 2012)

Nemzetközi szabályozás, egyezmények:

Washingtoni Egyezmény (CITES) → kereskedelem korlátozása, pl.:
tokfélék

Berni Egyezmény → II. függelék: fokozottan védett fajok (lápi póc),
III. függelék: védett ill. sérülékeny fajok

EU természetvédelme: természetmegőrzési területek kijelölése →
NATURA 2000 → 34 hazai halfaj

II. melléklet. Közösségi jelentőségű állat- és növényfajok, amelyek megőrzéséhez
különleges természet-megőrzési területek kijelölése szükséges

IV. melléklet. Közösségi jelentőségű szigorú védelmet igényelő állat- és növényfajok

V. melléklet. Közösségi jelentőségű állat- és növényfajok, amelyek vadontörténi
begyűjtése, valamint hasznosítása igazgatási rendszabályok alá vonható

133/2013. (XII. 29.) VM rendelet

**a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak
megállapításáról**

I. rész
 Őshonos halfajok

magyar név	tudományos név	fogható	nem fogható	közösségi jelentőségű faj	veszélyeztetett faj
kecsege	Acipenser ruthenus		X	X	X
angolna	Anguilla anguilla	X			
bodorka	Rutilus rutilus	X			
vörösszárnyú keszeg	Scardinius erythrophthalmus	X			
domolykó *	Leuciscus cephalus	X			
jászkeszeg	Leuciscus idus	X			
balín	Aspius aspius	X		X	
szélhajtó kűsz	Alburnus alburnus	X			
karikakeszeg	Blicca bjoerkna	X			
dévérkeszeg	Abramis brama	X			
bagolykeszeg	Abramis sapa	X			
szilvaorrú keszeg	Vimba vimba	X			
garda	Pelecus cultratus	X		X	
paduc	Chondrostoma nasus	X			
compó	Tinca tinca	X			X
márna	Barbus barbus	X		X	
széles kárász	Carassius carassius		X		X
ponty	Cyprinus carpio	X			
harcsa	Silurus glanis	X			
csuka	Esox lucius	X			
sebes pisztráng	Salmo trutta	X			
menyhal	Lota lota	X			
sügér *	Perca fluviatilis	X			
vágó durbincs	Gymnocephalus cernua		X		
fogassüllő	Sander lucioperca	X			
kőszüllő	Sander volgensis	X			X

A hazai védett fajok listája és eszmei értéke:

Hal család	Halfaj	Latin név	Eszmei érték	WE	BE	MÉI
Tokfélék	Sima tok	<i>Acipenser nudiiventris</i>	50.000	II.		V.
	Sőregtok	<i>Acipenser stellatus</i>	50.000	II.	III.	V.
	Vágótok	<i>Acipenser gueldenstaedti</i>	50.000	II.		
	Viza	<i>Huso huso</i>	50.000	II.	III.	V.
Heringfélék	Dunai nagyhering	<i>Alosa immaculata</i>	5.000		III.	II. V.
Pisztrángfélék	Pénzes pér	<i>Thymallus thymallus</i>	5.000		III.	V.
Pontyfélék	Halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>	10.000		III.	II.
	Leánykancér	<i>Rutilus pigus (R. pigus virgo, R. virgo)</i>	10.000		III.	II. V.
	Vaskos csabak	<i>Leuciscus souffia (Telestes souffia)</i>	10.000		III.	II.
	Fenekjáró küllő	<i>Gobio gibus</i>	10.000			
	Fürge cselle	<i>Phoxinus phoxinus</i>	10.000			
	Gyöngyös kancér	<i>Rutilus frisii</i>	5.000		III.	II. V.
	Kurta baing	<i>Leucaspius delineatus</i>	10.000		III.	
	Nyúldomolykó	<i>Leuciscus leuciscus</i>	10.000			
	Sujtásos kűsz	<i>Albunoides bipunctatus</i>	10.000		III.	
Szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus</i>	5.000		III.	II.	
Csíkfélék	Kövicsík	<i>Noemacheilus barbatulus</i>	10.000		III.	II.
	Réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	10.000		III.	II.
	Törpecsík	<i>Sabanajewia aurata</i>	10.000		III.	II.
	Vágócsík	<i>Cobitis teania</i>	10.000		III.	II.
Sügérfélék	Selymes durbincs	<i>Gymnocephalus schraetze</i>	50.000		III.	II. V.
	Széles durbincs	<i>Gymnocephalus balon</i>	5.000		III.	II. IV.
Kölöntefélék	Botos kölönte	<i>Cottus gobio</i>	50.000			II.
	Cifra kölönte	<i>Cottus poecilopus</i>	5.000		III.	

A hazai fokozottan védett fajok listája és eszmei értéke:

Hal család	Halfaj	Latin név	Eszmei érték	BE	MÉI
Ingolafélék	Dunai ingola	<i>Eudontomyzon mariae</i>	100.000	III.	II.
	Tiszai ingola	<i>Eudontomyzon danford</i>	250.000	III.	II.
	Vladikov-ingola	<i>Eudontomyzon vladikovi</i>	100.000	III.	II.
Pisztrángfélék	Dunai galóca	<i>Hucho hucho</i>	100.000	III.	II. V.
Pócfélék	Lápi póc	<i>Umbra krameri</i>	250.000	II.	II.
Pontyfélék	Petényi (magyar) márna (magyar, kárpáti, balkáni, bihari márna)	<i>Barbus meridionalis</i> (<i>Barbus peloponnesius petenyi</i> , <i>B. carpathicus</i> , <i>B. balcanicus</i> , <i>B. petenyi</i> , <i>B. biharicus</i>)	100.000	III.	II. V.
	Homoki küllő	<i>Gobio kesslerii</i> (<i>Romanogobio kesslerii</i>)	100.000	III.	II.
	Felpillantó küllő	<i>Gobio uranoscopus</i> (<i>Romanogobio uranoscopus</i>)	100.000	III.	II.
Sügérfélék	Magyar bucó	<i>Zingel zingel</i>	100.000	III.	II. V.
	Német bucó	<i>Zingel streber</i>	100.000	III.	II.

„ Nem fogható fajok”

Kecsege – *Acipenser ruthenus*

Széles kárász – *Carassius carassius*

Vágódurbincs - *Gymnocephalus cernua*

Veszélyeztetett halaink megóvása

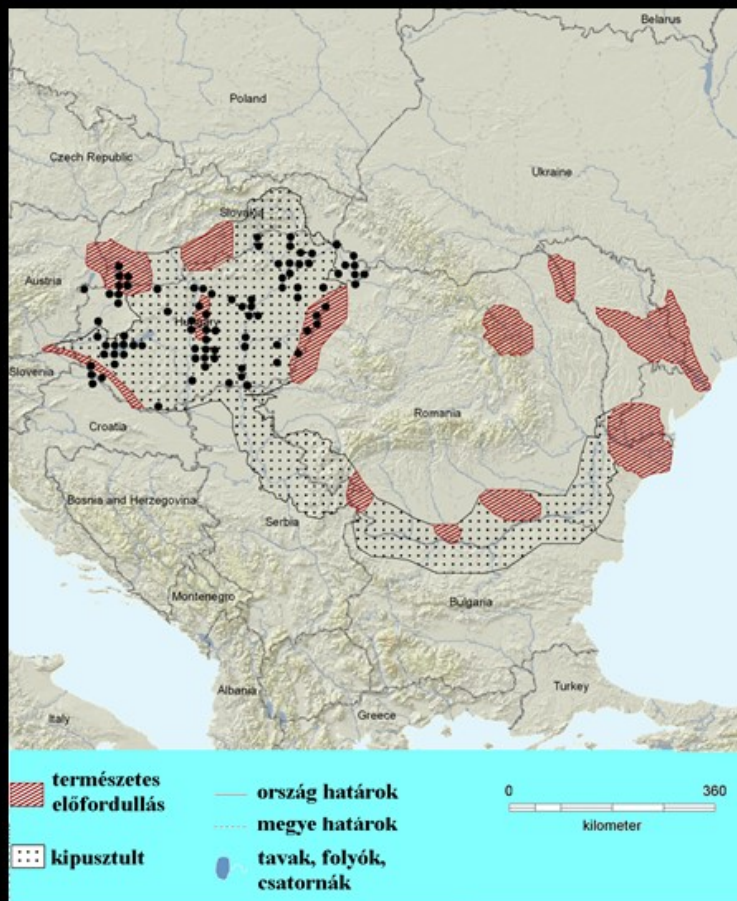

Müller Tamás

Lápi póc (*Umbra krameri*)

Elterjedés és védettség

European Red List of Freshwater Fishes

Jörg Freyhof and Emma Brooks

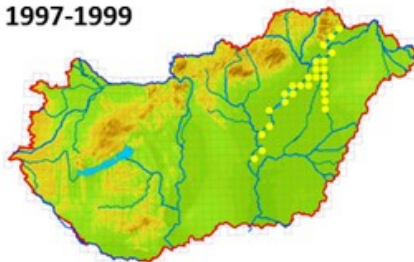

Lápi póc

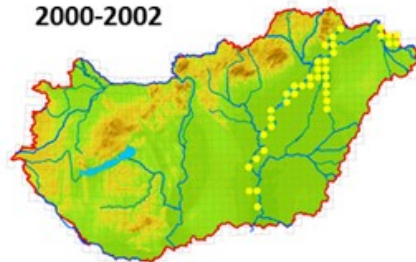
(Sallai Zoltán)

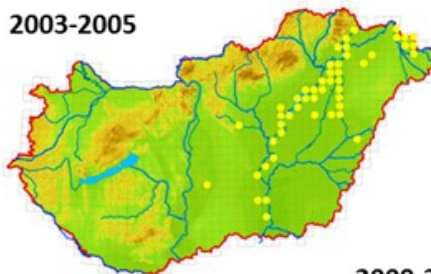
1997-1999

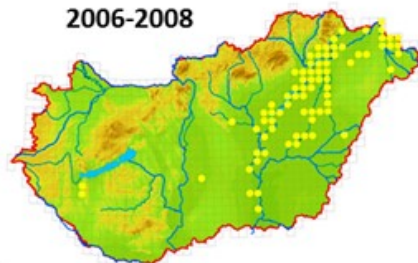
2000-2002

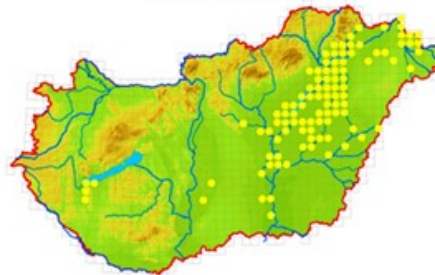
2003-2005

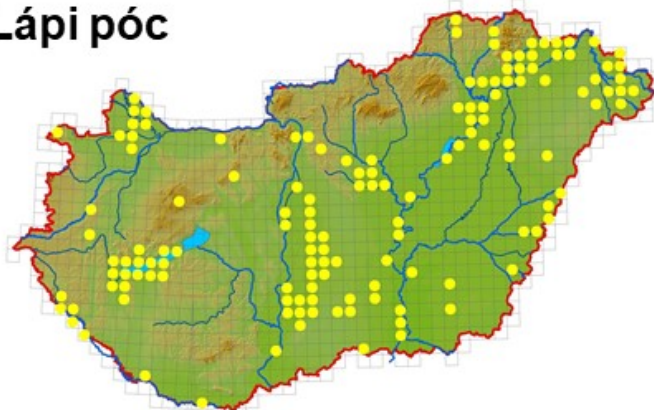
2006-2008

2009-2012

Lápi póc

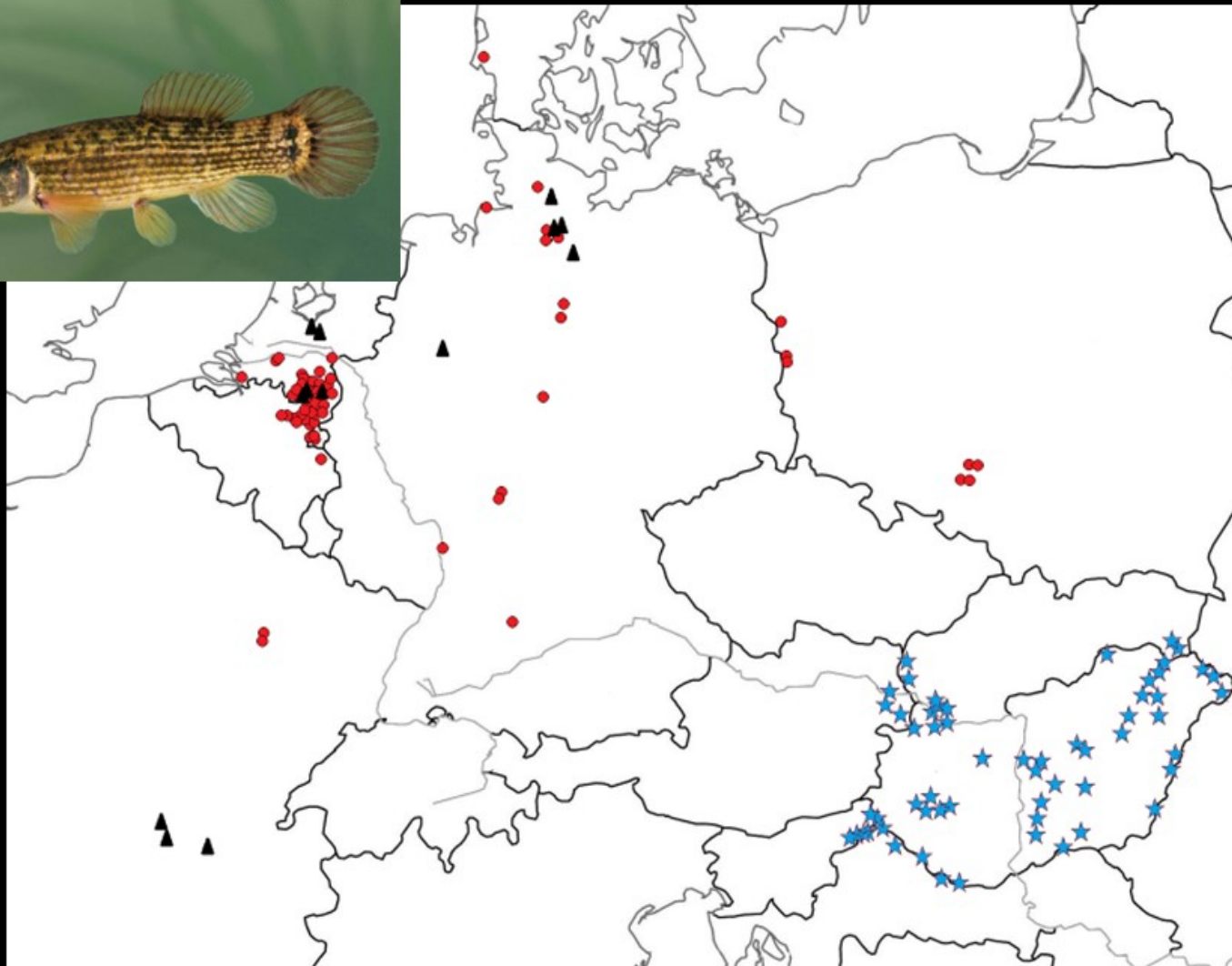

Amurgéb

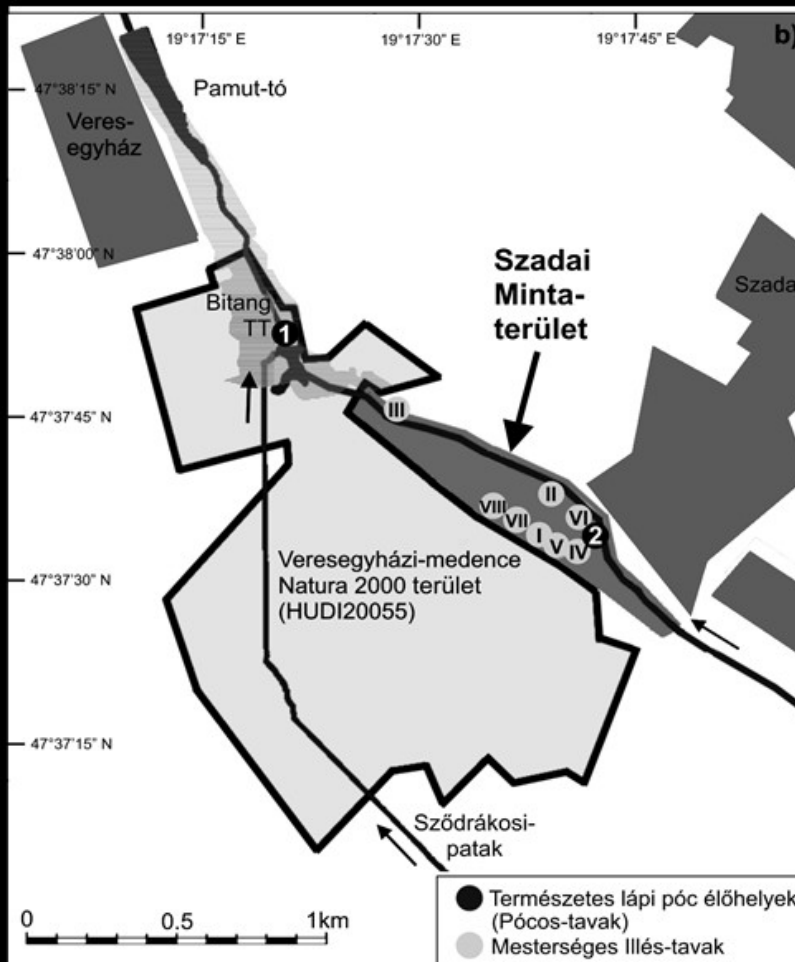
(Sallai Zoltán)

Rollin Verlinde

Lápi póc fajvédelmi Mintaprogram (Tavirózsa Környezet- és Természetvédő Egyesület)

Lápi póc fajvédelmi Mintaprogram (Tavirózsa Környezet- és Természetvédő Egyesület)

2008

2008

2009

2011

2015

**Lápi póc fajvédelmi Mintaprogram
(Tavirózsa Környezet- és Természetvédő Egyesület)**

Szaporítás, nevelés védett helyen

Szaporítás, nevelés élőhelyen

MATE + Duna-Ipoly Nemzeti Park

Szaporítás, nevelés élőhelyen

Telepítések

Szadai Mintaterület

(2010-2021: 128 pár – 5304 lárva/ivadék = 1,3 milliárd HUF)

Kezdőlap > Hírek > Lápi pócokat és széles kárász ivadékokat telepítettek Szadán

Lápi pócokat és széles kárász ivadékokat telepítettek Szadán

2021. május 31.

Facebook

Kategóriák

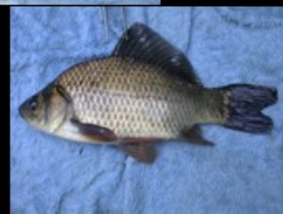
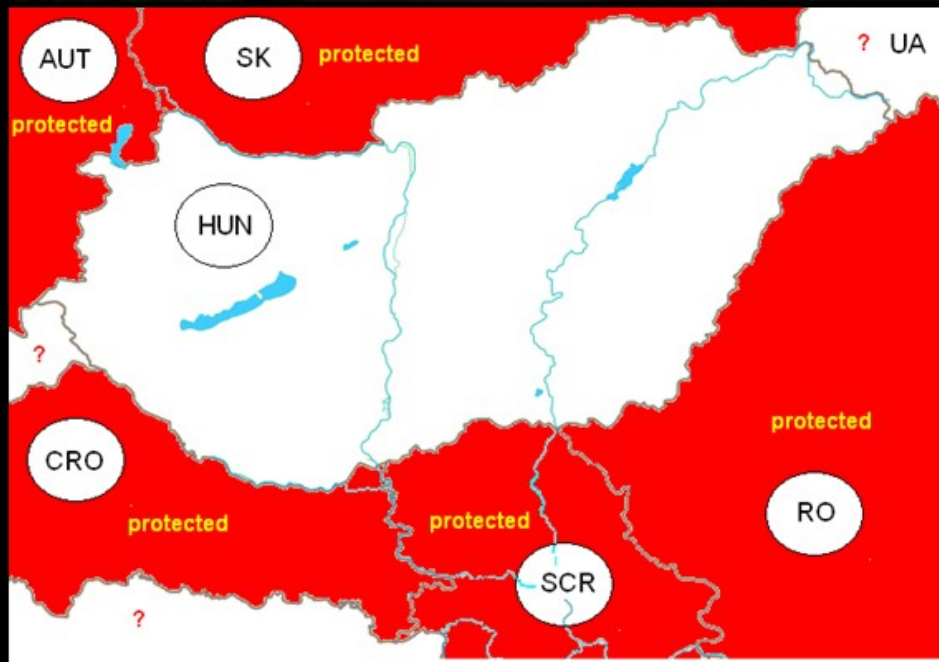
Széles kárász

„nem fogható” 2014. január 1.

Széles kárász

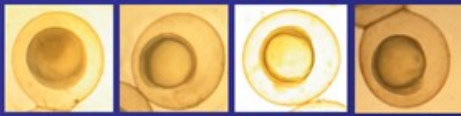

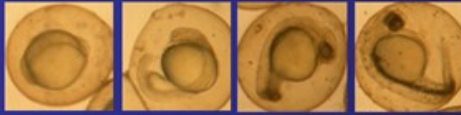
← 6³⁰ h

1 h

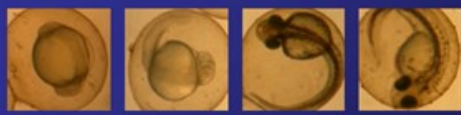
18   20,1±0,1   22,8±0,5   29,4±2,8   Vízhőmérséklet ° C

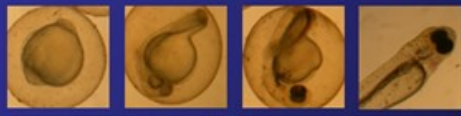
Termékenyítéstől
eltelt idő
21 h   1. nap

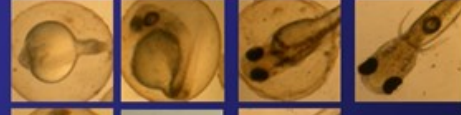
45 h   2. nap

65³⁰ h   3. nap

76 h   3. nap

92,3 h   4. nap

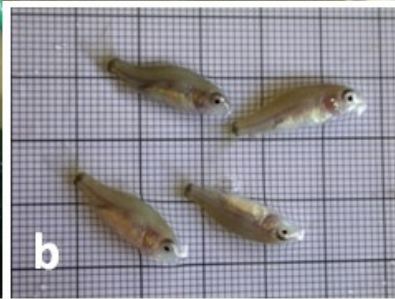

124 h   5. nap

165 h   6. nap

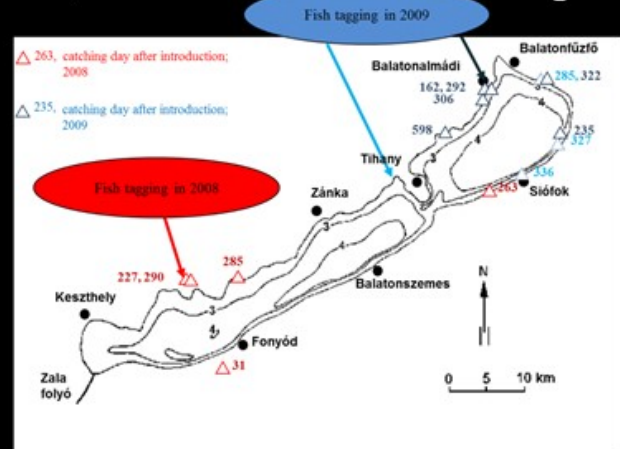
Széles kárász (telepítések egy része)

Széles kárász (Balatoni jelölés)

Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt, MTA ÖI Balatoni Limnológiai Intézet

Rét csík (*Misgurnus fossilis*)

Vágó csík (*Cobitis elongatoides*)

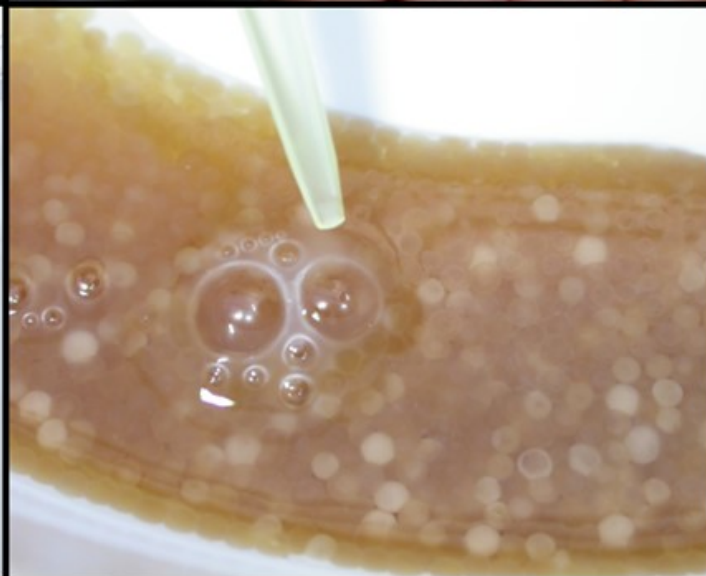
Kövicsík (*Barbatula barbatula*)

Törpecsík (*Sabanejewia aurata*)

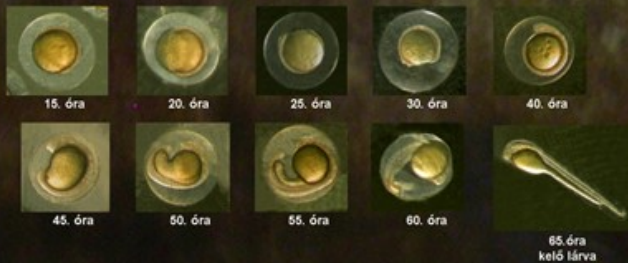

Embriófejlődés ($19,2 \pm 0,7 \text{ } ^\circ\text{C}$)

Ivadékfejlődés az első 20 napon ($22,5 \pm 2,3 \text{ } ^\circ\text{C}$)

24 órás
nemtáplálkozó lárva

A külső kopoltyú megjelenése (32-80. óra)

A külső kopoltyú visszafejlődése, a táplálkozás megkezdése (4-6. nap)

A táplálkozó ivadékok fejlődése (7-20. nap)

15 napos ivadék

20 napos ivadék, mely a 3 cm-es testnagyságot is elérheti

Réticsík

(Indukált szaporítás, nevelés, telepítés)

„...Csíknak nevét sokféleképpen származtatják. Lakatos és Losteiner arról, hogy midőn honfoglaló őseink a Mitácson átjöttek, nagyon megéheztek volt s eledel után látva, az Olt mocsáraiban igen sok csíkot (halat) találtak, azért a felfedezett, addig lakatlan tartományt ezen legelőbb ízlelt productumáról Csíknak nevezték el.”

Rizs-csík

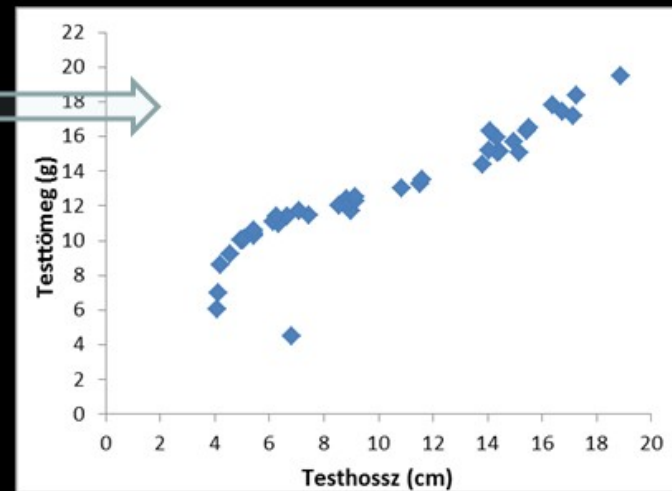
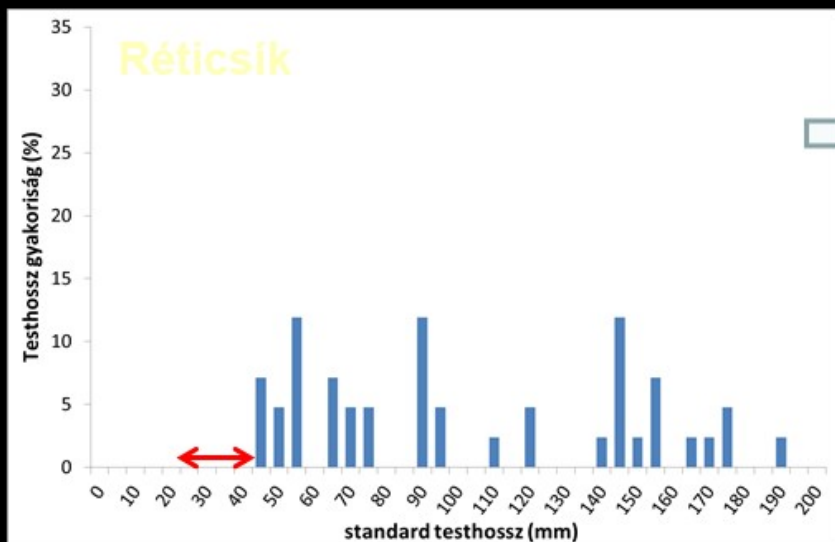
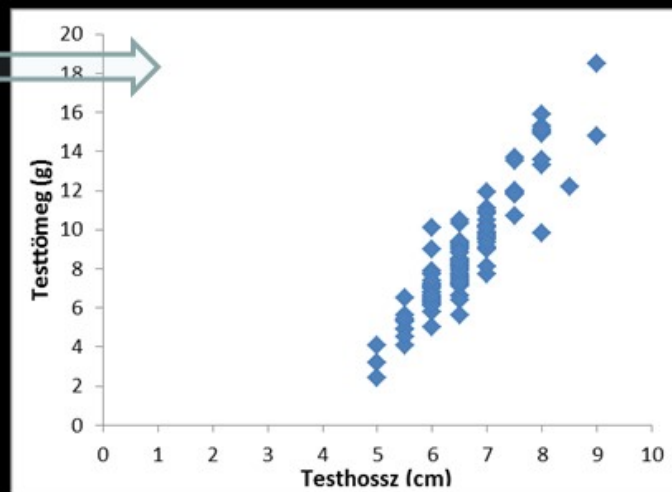
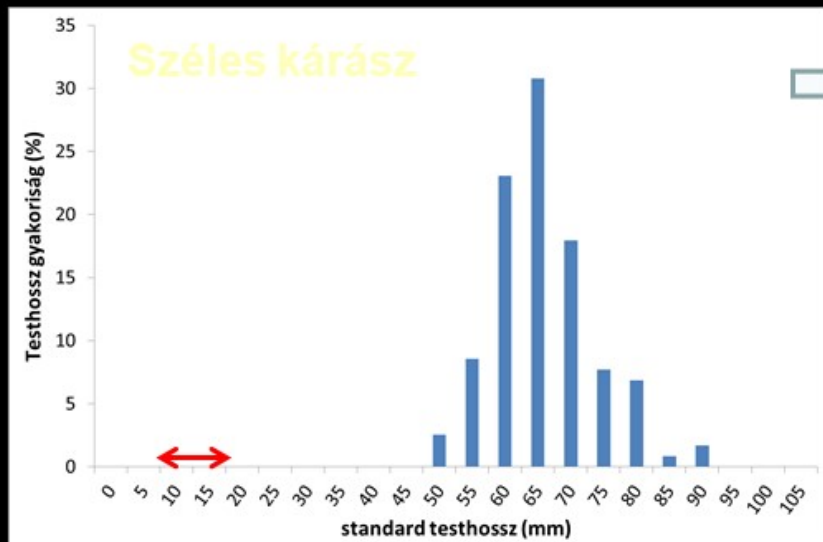

Visszafogás

Halak	kitelepítés időpontja	kitelepítési egyedszám	visszafogás időpontja	visszafogási egyedszám	%
Réticsík	júl. 28.	400	szept. 11	42	10,5
Széles kárász		550		192	34,9

Enter Red List search term(s)

OTHER SEARCH OPTIONS

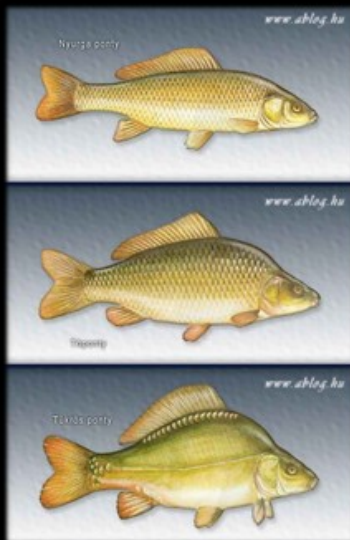
HELP
SAVE
SPECIES
NOW!

[Home](#) >

Cyprinus carpio (River Danube subpopulation)

NOT EVALUATED	DATA DEFICIENT	LEAST CONCERN	NEAR THREATENED	VULNERABLE	ENDANGERED	CRITICALLY ENDANGERED	EXTINCT IN THE WILD	EXTINCT
NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EW	EX

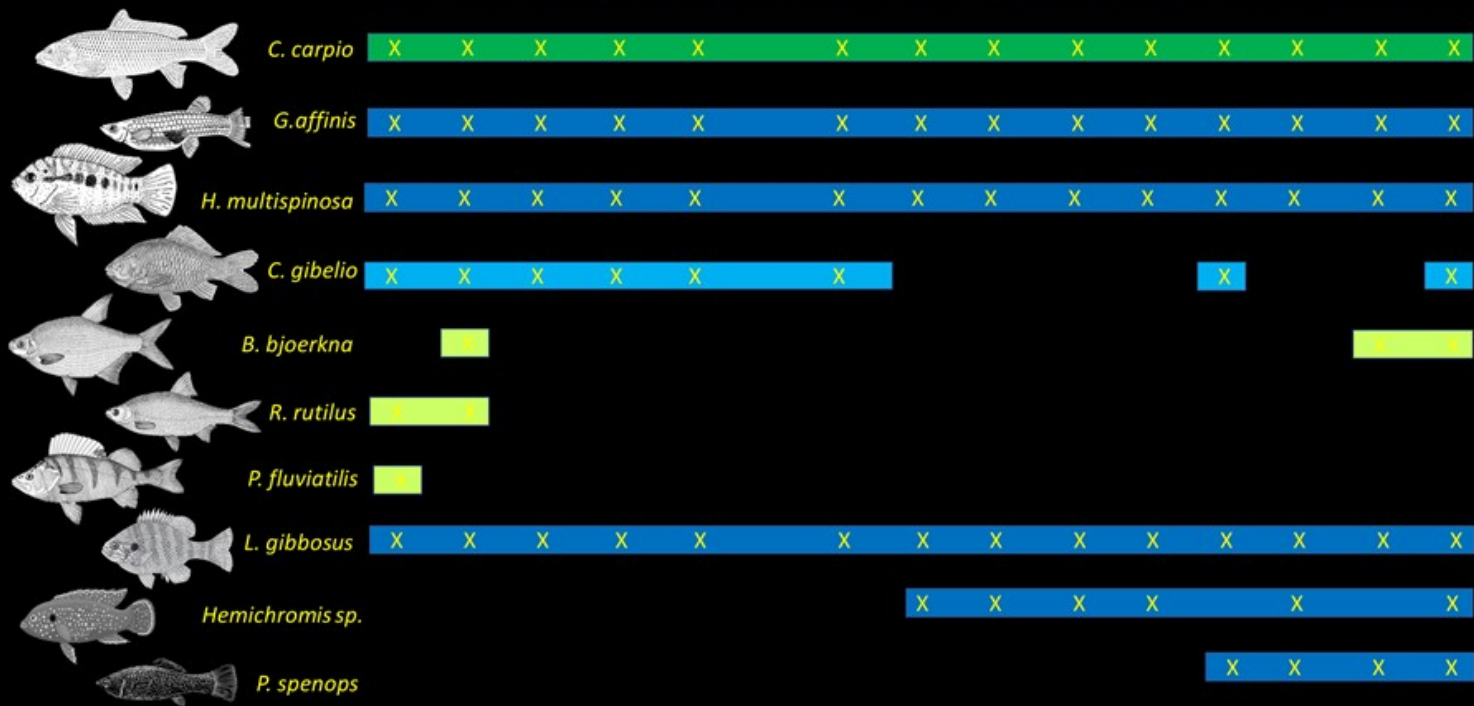
Cyprinus carpio carpio morpha hungaricus

Hévízi törpenövésű vadponty

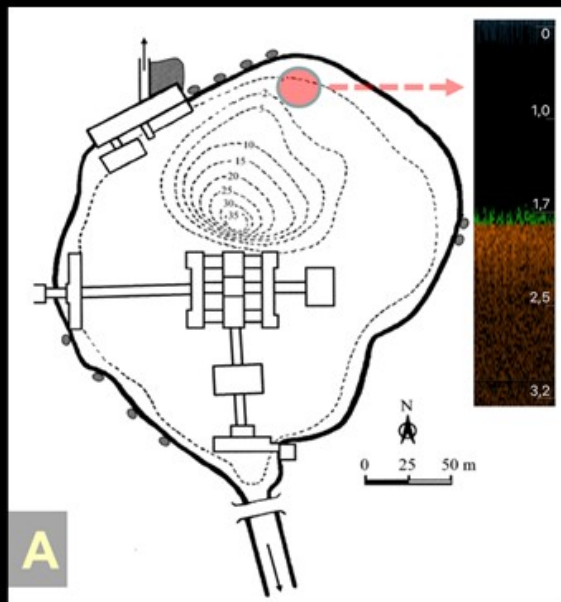

2007 2008 2009 2010 2011 (2012) 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021

X – mintavételben előfordulás
■ Őshonos, öfenntartó állomány (bekerülő)
■ Invaszív, öfenntartó állomány
■ Invaszív, nem öfenntartó állomány (bekerülő)
■ Őshonos, nem öfenntartó állomány (bekerülő)

Hévízi törpenövésű vadponty

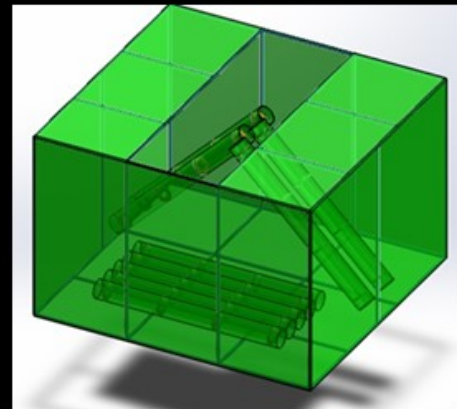
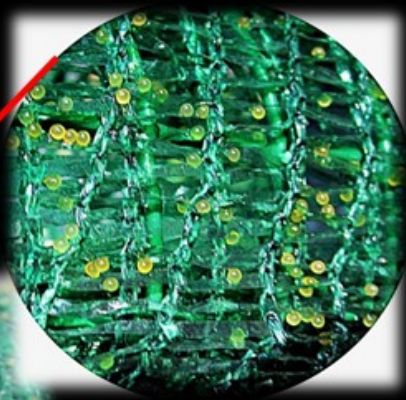

MATE + Balatoni Limnológiai Kutatóintézet

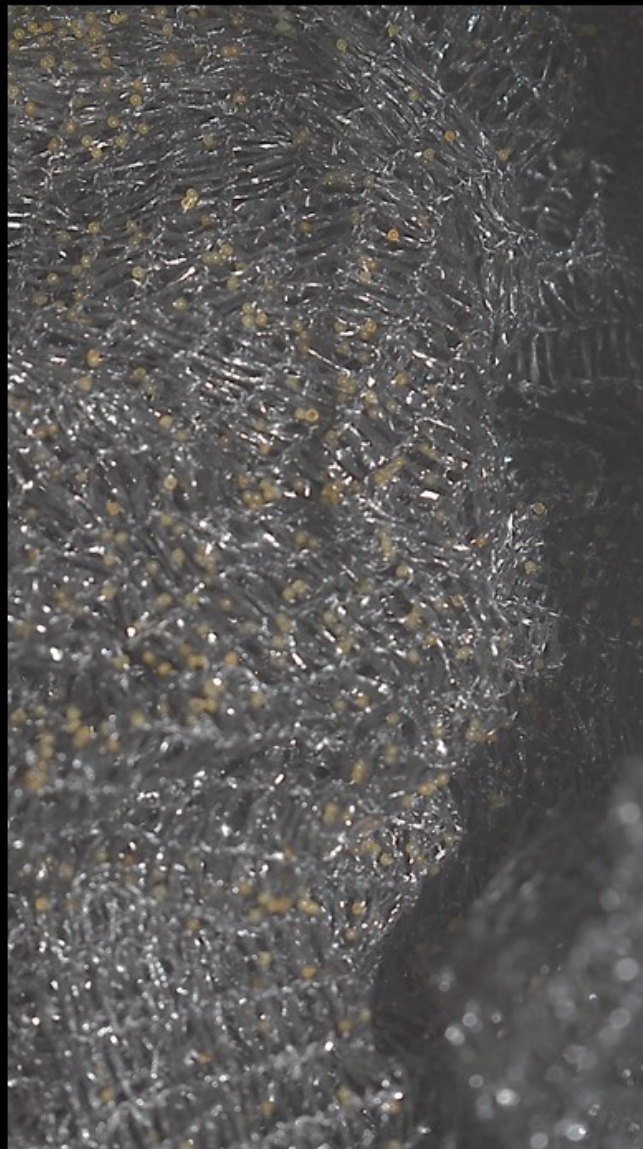

Hévízi törpenövésű vadponty

(Indukált ívatás élőhelyen)

Vadpontyokat telepítettek Szadán

2021. május 12.

Kísérleti jelleggel kétszáz vadpontyot telepítettek a 2008-ban létrehozott Szadai Mintaterület egyik tavacskájába (a X. sz. "Illés-tóba") a veresegyházi Tavirózsa Környezet- és Természetvédő Egyesület (<https://www.facebook.com/tavirozsa.egyesulet>) és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (korábban Szent István Egyetem) szakemberei.

Galóca (*Hucho hucho*)

Rakovitcai kele

(ex situ konzervációbiológia)

http://kepeslapok.wordpress.com/2013/11/20/puspok_furdo

Rakovitcai kele

(ex situ konzervációbiológia)

Rakovitcai kele

(telepítések)

Hely	dátum	egyedszám	hossz (cm)
Püspökfürdő, Nagyvárad	2014.03.20	1805	0,7-1
Szada	2014.06.13.	400	1.5-3
Tiergarten Schönbrunn, Bécs	2014.09.13	100	2-3
Tropicarium és Oceanarium, Budapest	2014.12.03	100	3-5
Fővárosi Állat- és Növénykert, Budapest	2014.12.12	200	3-5
Szent István Egyetem, Gödöllő	2016.05.20	100	5-7

Tiergarten
Schönbrunn

Fővárosi Állat- és Növénykert

Püspökfürdő

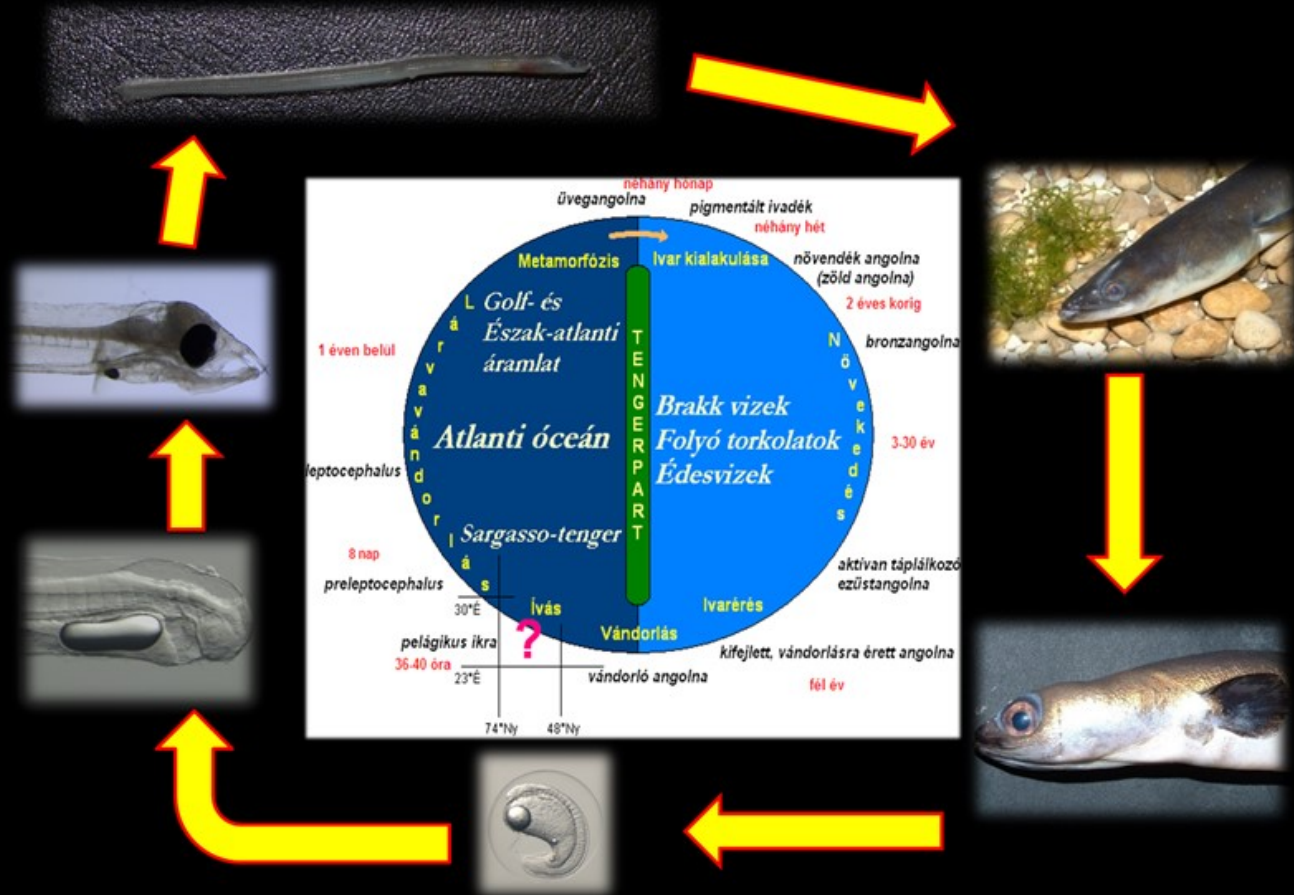
Tropicarium

Angolna (*Anguilla anguilla*)

Anguilla anguilla

Az európai angolna állomány csökkenése

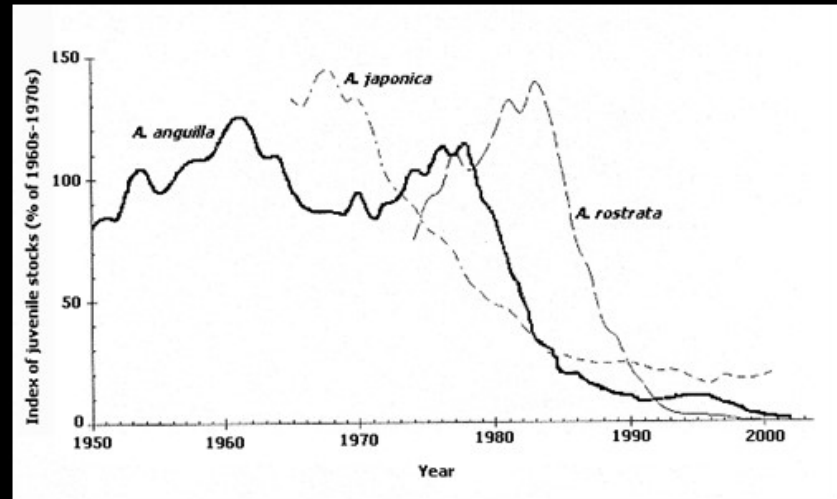
Vörös Lista – különösen veszélyeztetett természetvédelmi kategória

WWF – a 10 legveszélyeztetettebb faj közt tartja számon

CITES II. függelék

Európai Bizottság – egész EU-ra kiterjedő akcióterv létrehozása

Különböző európai intézmények – angolna állomány felmérése – a faj megmentése

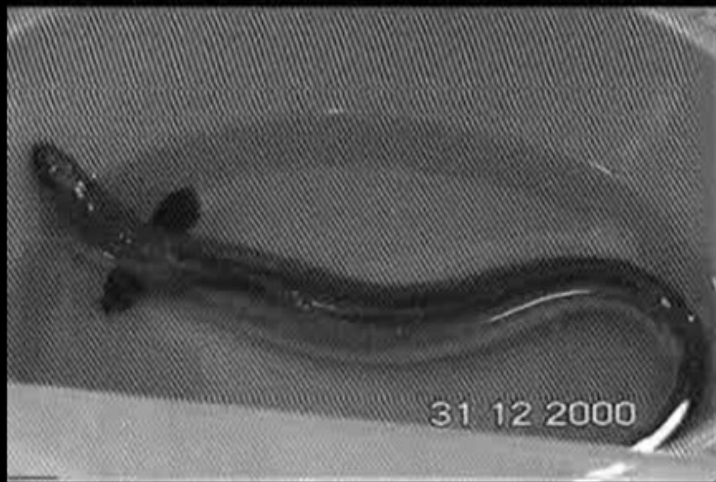
Néhány angolna faj ivadék állományának alakulása (Fisheries 2003 28 (12), 28-30)

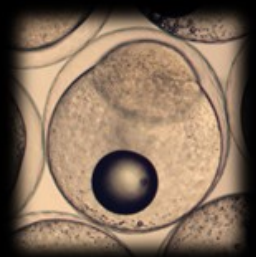
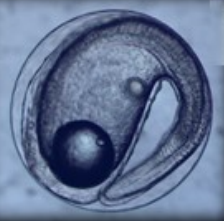
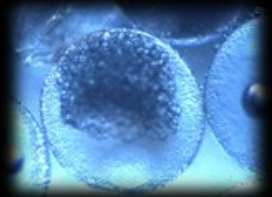
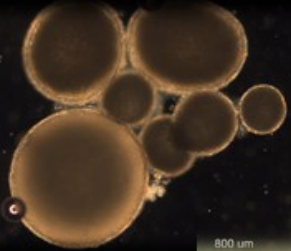
The IUCN Red List of Threatened Species™ 2010.4

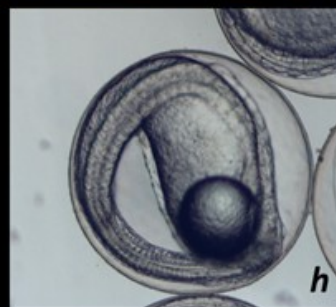
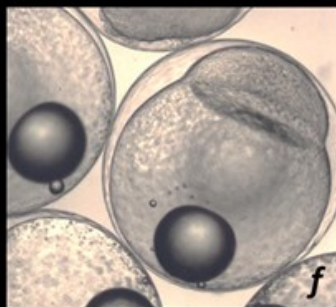
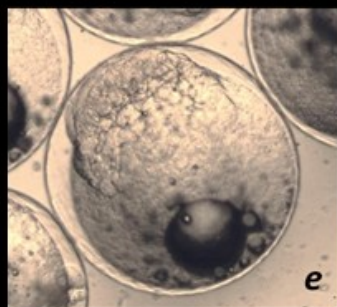
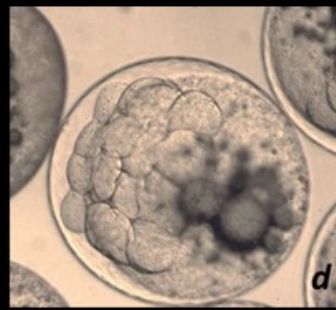
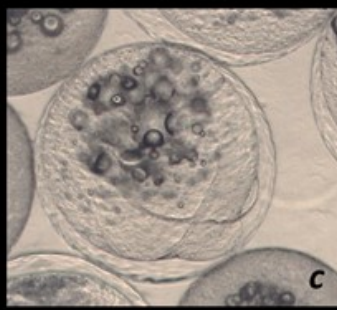
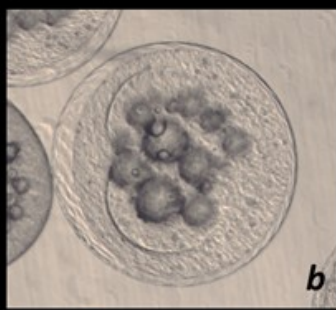
Anguilla anguilla

NOT EVALUATED	DATA DEFICIENT	LEAST CONCERN	NEAR THREATENED	VULNERABLE	ENDANGERED	CRITICALLY ENDANGERED	EXTINCT IN THE WORLD
NE	DD	LC	NT	VU	EN	CR	EW

© Janez Gregori

Köszönöm a figyelmet!